

ESTERE UN MORDOHAJS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Dan. 1:1–12; Dan. 6:1–9; Est. 2:1–10, 20; Est. 3:1–15; Est. 4:1–14; Est. 9:1–12.

ATMIŅAS PANTS:

“Es padaru tevi arī par gaismu citām tautām, ka tu būtu Manas pestīšanas nesējs līdz pasaules galam.” (Jes. 49:6)

Viens no iedvesmojošākajiem ziņojumiem Bībelē, ziņojums par “starpkultūru kalpošanu”, ir atrodams Esteres grāmatā. Tūkstošgades laikā par šo grāmatu ir rakstīts ļoti daudz, un līdz pat šai dienai daudzi ebreji svin Purima svētkus, balstoties uz Est. 9:26–31.

Estere un viņas brālēns Mordohajs bija jūdi, kas dzīvoja Persijas impērijas galvaspilsētā Sūsā. Lai arī kāds tam būtu iemesls, viņi atšķirībā no citiem ebrejiem, kas bija atgriezušies uz Jūdeju, bija palikuši savā gūsta zemē.

Tad Estere, pateicoties īpašai aizgādībai, kļuva par karalieni. “Tad ķēniņš iemīlēja Esteri vairāk par visām sievietēm, un viņa ieguva viņa laipnību un labvēlību vairāk par visām jaunavām, tā ka viņš lika ķēniņienes kroni viņai galvā un iecēla viņu par ķēniņieni Vašti vietā.” (Est. 2:17)

Tieši šajā lomā Estere, kaut arī nedaudz negribīgi, spēja īstenot nozīmīgu lomu Bībeles vēsturē. Šis stāsts unikālā veidā parāda, kā Dieva ļaudis pat svešā vidē var liecināt par patiesību.

Atkarībā no tā, cik daudz tev ir laika, izlasi vai pārskati Esteres grāmatu šīs nedēļas studijām.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 23. decembrī.

Gūstā svešā kultūrā

Nekad nav viegli atstāt dzimteni un nonākt svešā kultūrā. Mums var būt grūti aptvert, ko piedzīvoja ebreji, vispirms babiloniešu, tad persiešu gūstā.

Tikai nedaudzi no mums dzīvo adventistu kopienās, kur mūsu ticības principi zināmā mērā ir valsts likums. Taču jūdu tauta pirms izvešanas dzīvoja pati savā zemē, kur viņu ticības principi bija nostiprināti arī valsts likumdošanā.

No vienas puses, padomā, cik viegli tolaik bija palikt uzticīgam Dievam. Galu galā cik daudz vieglāk būtu ievērot septītās dienas sabatu, ja sestdienas ievērošana tiktu noteikta ar likumu!

No otras puses, svētā vēsture liecina – lai arī kādi ir valsts dekrēti, pat ja tie ir ticībai labvēlīgi, uzticībai jānāk no sirds, no iekšienes, vai arī sekos grēks, atkrišana un sagrāve.

“Vēl Tas Kungs ir sacījis: ‘Tādēļ ka šī tauta Man tuvojas tikai ar savu muti un Mani godā tikai ar savām lūpām, bet ar savu sirdi ir tālu nost no Manis, un viņu bijība Manā priekšā ir tikai ārīgi iemācīta cilvēku ieraža.’” (Jes. 29:13)

Savukārt tos, kas ir apņēmušies būt uzticīgi, pat visnelabvēlīgākā vide nevarēs atturēt no paklausības.

Izlasi Dan. 1:1–12, Dan. 3:1–12 un Dan. 6:1–9. Lai arī cik neatkārojama ir katra situācija, ko šie panti atklāj par to, kādus izaicinājumus Dieva ļaudis var piedzīvot, dzīvojot svešā kultūrā? _____

Lai arī kas mēs esam vai kur mēs dzīvojam, mēs esam ielikti vidē, kas vai nu kultūras, vai arī likumu, vai arī reizē abu apstākļu dēļ var būt liels izaicinājums mūsu ticībai un liecībai. Lai arī ziņojumi Daniēla grāmatā visi beidzās “laimīgi”, tie atklāj, ka pat grūtos apstākļos cilvēki var palikt uzticīgi Dievam. Pat ja neviens no šiem stāstiem nebūtu beidzies labi, nav šaubu, ka arī tad šie vīri tik un tā rīkotos pareizi.

Kādi ir daži no izaicinājumiem, ko tu piedzīvo savā kultūrā? Kā tu uz tiem reaģē? _____

Svešā galmā

Visbeidzot pēc Bābeles krišanas un Medopersijas rašanās daudzi jūdi atgriezās savā senču zemē. Bet ne visi. Daži palika tur, kur viņi bija dzīvojuši veselu paaudzi un pat vēl ilgāk.

Paturot prātā šo vēsturisko fonu, mēs iegūstam nelielu kontekstu stāstam par Esteri, “tajās dienās, kad ķēniņš Ahasvers sēdēja savas valsts tronī, kas bija Sūsas pili” (Est. 1:2). Šeit sākas Bībeles stāstījums, Persijas impērija ir šī ķēniņa vadībā.

1. nodaļā ķēniņiene Vašti zaudē labvēlību ķēniņa acīs, un tas mudina viņu meklēt citu ķēniņieni, lai aizstātu labvēlību zaudējušo Vašti. Šajā kontekstā vispirms mēs iepazīstamies ar Esteri un viņas brālēnu Mordohaju.

Izlasi Est. 2:1–9. Ko šie panti mums māca par Mordohaju un Esteres situāciju? _____

Šķiet, ka Mordohajs, būdams karaliskais virsnieks, sēdēja pie pils vārtiem un dzīvoja Sūsas pilsētā kopā ar savu adoptēto meitu jeb māšīcu Esteri. Sava stāvokļa un dzīvesvietas dēļ viņi bija iegrimuši persiešu kultūrā. Tam ir jābūt vismaz daļai no iemesla, kāpēc Estere tika izvēlēta, lai viņu pievestu karalim: “Kad ļaudis dabūja zināt ķēniņa pavēli un viņa lēmumu un kad daudzas meitenes tika savestas Sūsas pili Hegaja uzraudzībā, tad arī Esteri aizveda uz ķēniņa pili Hegaja zināšanā; viņš pārzināja sievas.” (Est. 2:8)

Izlasi Est. 2:10, 20. Kas šeit notika, un kāpēc Mordohajs deva viņai šādu pavēli? _____

Lai gan panti nepasaka tieši kāpēc, to nav grūti uzminēt. Kā svešinieki svešā kultūrā un reliģijā, kas, kā mēs redzēsim, var būt naidīga, viņi bija gudri un klusēja attiecībā uz savu ģimeni un tautu.

Kādus apstākļus jūs varat iedomāties, kuros būtu saprātīgi neatklāt savu ticību? Vai arī to nekad nevajadzētu darīt? Ja ne, kāpēc? _____

Mordohaja uzticīgā liecība

Dzīvojot svešā zemē, Mordohajs un Estere agrāk vai vēlāk varētu nonākt nepatikšanās, ja viņi būtu palikuši uzticīgi Dievam. Mordohajs noteikti par to bija domājis.

Izlasi Est. 3:1–15. Kas šeit notika un kāpēc? _____

Est. 3. nodaļā mēs uzzinām, ka ķēniņš Ahasvers turēja godā Hamanu un deva viņam augstu amatu, kas nozīmēja lielu varu. Ikvienam lika zēmoties Hamana priekšā. Tikmēr mēs lasām: “Bet Mordohajs neliecās un arī nekrita viņa priekšā pie zemes.” (Est. 3:2). Bībele nemin iemeslu, kāpēc Mordohajs nezemojās šī vīra priekšā. Bet mēs zinām, kāpēc. Viņš bija uzticīgs jūds. Mordohajs nevēlējās parādīt cieņu Agaga pēctecim, amalekietim, kas bija viņa tautas ienaidnieki kopš iziešanas no Ēģiptes (5. Moz. 25:19). Kā uzticīgs jūds būtu varējis zēmoties amalekieša priekšā? Vai arī pielūgt kādu citu, izņemot Kungu?

“Tad ķēniņa kalpotāji, kas bija pie vārtiem, jautāja Mordohajam: ‘Kāpēc tu pār-kāp ķēniņa pavēli?’” (Est. 3:3) Lai gan mēs nezīnām sīkāk, kā viņš atbildēja, nākamajā pantā ir teikts, ka “viņš bija stāstījis tiem, ka viņš ir jūds” (Est. 3:4). Protams, šajā atbildē Mordohajam bija iespēja paskaidrot, ka viņš, būdams debesis un zemi radījušā Dieva pielūdzējs, nevar pielūgt nevienu grēcīgu cilvēku. Nav šaubu, ka Mordohajs zināmā mērā varēja liecināt par savu ticību, pie kuras viņš turējās tik stingri, ka apdraudēja viņu pašu un diemžēl arī citus.

“No Daniēla un viņa draugiem.. spoža gaisma atspīdēja Bābeles ķēniņa galma morā-lās tumsas vidū.” (Elena Vaita “Advent review and Sabbath Herald” 1884. gada 13. maijs)

Kad Hamans gribēja iznīcināt jūdu tautu, viņa apraksts viņiem bija: “Tad Hamans sacīja ķēniņam Ahasveram: ‘Ir kāda tauta, kas ir izkaisīta un izklīdināta starp citām visās tavas valsts zemēs; tās likumi atšķiras no ikvienas tautas likumiem, un ķēniņa likumus viņi nepilda, tā ka ķēniņam neklājas tos neievērotus atstāt mierā.’” (Est. 3:8) Tauta, kuras likumi atšķiras un kas nepilda ķēniņa likumus? Ideāls iemesls vajāšanām.

Kādos veidos mēs varam pat mūsdienās tikt pārbaudīti tādā pašā veidā kā Mordohajs? Kā mums vajadzētu reaģēt? _____

Šī laika dēļ

Izlasi Est. 4:1–14. Kāpēc tika uzskatīts, ka šajā mirklī Esteri bija piemēroti identificēt sevi kā ebrejieti? _____

Kad Mordohajs sazinājās ar Esteri, lai lūgtu palīdzību, viņa vairākus gadus bija precējusies ar Ahasveru, taču Persijā bija likums, ka neviens nedrīkstēja nākt pie ķēniņa troņa bez īpaša ķēniņa uzaicinājuma. Ikviens, kurš neievēroja šo noteikumu, riskēja ar nāvi. Estere, apzinādamās risku, tik un tā devās uz troņa zāli neaicināta.

Mordohaja ticība centās pamodināt Esteres ticību. Esteres grāmatas centrs atrodams Mordohaja vārdos Esteri: “Tad Mordohajs sacīja, lai atbild Esteri: ‘Neiedomājies sevī, ka tu ķēniņa pili izglābsies drošāk nekā visi pārējie jūdi! Jo, ja tu tiešām cietīsi klusu šajā laikā, tad atbrīvošana un glābšana jūdiem var rasties no kādas citas puses, bet tu un tava dzimta aizies bojā. Un, kas zina, vai tu tieši šā laika dēļ neesi kļuvusi ķēnišķīgā godā?’” (Est. 4:13, 14)

Esteres ticība tika pārbaudīta, jo Mordohajs atsaucās uz viņas mīlestību pret savu tautu. Neviens nezināja, ka viņa ir ebrejiete, izņemot Mordohaju, un, kad viņa pieņēma lēmumu iesaistīties, viņa nevilcinājās likt uz spēles savu dzīvību.

Viņas ticība Dievam bija spēcīga, un viņa zināja, ka bez Dieva palīdzības gūt panākumus viņa nevarēs. Viņas atbilde Mordohajam atklāja viņas ticību: “Ej, sapulcini visus jūdus, kas atrodas Sūsās, un gavējiet manis dēļ: neēdiet un nedzeriet trīs dienas un naktis; arī es ar savām kalponēm tāpat gavēšu. Un pēc tam es iešu pie ķēniņa, kas gan nav pēc likuma, un, ja es aiziešu bojā, tad aiziešu bojā!” (Est. 4:16) Mordohajs izsūtīja šo informāciju visai ebreju kopienai Sūsās, un, kamēr viņi gavēja un lūdza, Estere gatavojās bīstamajam solim. “Trešajā dienā Estere apģērba ķēniņienes tērpu un nostājās ķēniņa pils iekšējā pagalmā pretī ķēniņa pilij. Ķēniņš sēdēja savas valsts tronī ķēniņa pili pretī pils ieejai. Kad ķēniņš redzēja ķēniņieni Esteri stāvam pils pagalmā, viņa atrada labvēlību viņa acīs, un ķēniņš izstiepa zelta scepteri, kas bija viņa rokā, pretī Esteri, un Estere tuvojās un pieskārs sceptera smailei.” (Est. 5:1, 2)

Ebrejiem tādā situācijā, kā aprakstīts iepriekš, gavēšanu noteikti pavada lūgšana. Tas ir, lai gan viņi rīkojās savā labā, lūgšana bija viņu rīcības centrā. Kādu acimredzamu mācību mēs no tā varam gūt? _____

Purima brīnums

Komentētāji jau tūkstošiem gadu ir ievērojuši, ka Esteres grāmatā neparādās Dieva vārds. Šī ir vienīgā Bībeles grāmata, kurā novērojama šāda parādība. Tomēr ebreji spēja atpazīt Dieva rīcību lielajā glābšanā, un Dieva tauta izvēlējās šo grāmatu iekļaut Bībeles kanonā.

Vai mēs spējam pamanīt Dieva klātbūtni ikdienas skrējienā? Dieva rīcība var izskatīties kā normāli, dabiski notikumi, un, ja mēs nepievēršam tiem rūpīgu uzmanību, mēs Dieva klātbūtni varam nepamanīt.

Izlasi Est. 9:1–12. Kāds bija Esteres pūļu rezultāts? _____

Purima brīnums ieņem ļoti neparastu formu. Brīnums ir apslēpts, maskējies šķietami dabiskos notikumos. Likums iznīcināt jūdus netika atcelts, bet tika izdots jauns likums, kas ļāva jūdiem sevi aizstāvēt.

Ievērojiet, kas vēl notika un kā Dievs spēja strādāt ar šo notikumu starpniecību. Persieši saskatīja Dieva rīcību jūdu labā.

Un kāds bija rezultāts?

“Daudzi citu tautību cilvēki kļuva par jūdiem.” (Est. 8:17) Tas ir lielisks piemērs tam, kā Kungs spēj strādāt, lai vestu pazudušās dvēseles pie Viņa atziņas.

Jūdu tautas vadītāji atzina Dieva darbu. Kad jūdi guva uzvaru, sevi aizstāvot, viņi izsludināja gadskārtēju uzvaras piemiņas un svinēšanas laiku (sauktu “Purims”). Šis svētku dienas vēl joprojām tradicionāli tiek pavadītas pateicībā Dievam, pieminot Viņa atbrīvošanu.

IZAICINĀJUMS: Lūdz Dievu, lai Viņš dod tev drosmi kādam cilvēkam, kas ir tavā šīs nedēļas lūgšanu sarakstā, līdzdalīt, ko Viņš ir darījis tavā labā.

PAPILDU IZAICINĀJUMS: Sāc dienasgrāmatu vai pierakstu kladi, kurā atzīmēt mazās lietas (un lielās lietas), ko Dievs dara tavā labā. Pārskati to un lūdz, lai Dievs ieliek šīs lietas tavā prātā istajā laikā, lai tu tās varētu kādam līdzdalīt.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Katrai mājsaimniecībai un katrai skolai, katram vecākam, skolotājam un bērnam, kuru apspīdējusi evaņģēlija gaisma, šajā krīzē tiek uzdots jautājums, kas tika uzdots karalienei Esterai nozīmīgās krīzes Israēla vēsturē laikā: “Kas zina, vai tu tieši šā laika dēļ neesi kļuvusi ķēnišķīgā godā?” (Est. 4:14)” (Elena Vaita “Audzināšana” 263. lpp.)

“Estere bija skaista ebreju jaunieta, māsīca Mordohajam, kas bija viņu pieņēmis savās mājās pēc viņas vecāku nāves un mīlēja viņu kā savu meitu. Dievs izmantoja viņu, lai glābtu jūdu tautu Persijā.” (Piezīme: šī otrā rindkopa ir ievads, kas iekļauts grāmatā “Daughters of God” (“Dieva meitas”) par Esteri 45. lpp., ko nav rakstījusi Elena Vaita. Tomēr tālākie citāti ir viņas rakstīti.)

“Senajos laikos Kungs brīnišķīgā veidā darbojās ar sevi ziedojušu sieviešu starpniecību, kas apvienojās Viņa darbā kopā ar vīriešiem, ko Viņš bija uzraudzījis kā Savus pārstāvjus. Viņš izmantoja sievietes, lai gūtu lielas un izšķirošas uzvaras. Vairāk nekā vienu reizi, ārkārtas situācijās, Viņš izveda sievietes priekšgalā un darbojās caur viņām, lai glābtu daudzas dzīvības. Ar ķēniņienes Esteres starpniecību Kungs paveica varenu atbrīvošanas darbu Savas tautas labā. Laikā, kad likās, ka nekāda vara nevarēs viņus glābt, Estere un sievietes, kas bija kopā ar viņu, ar gavēšanu un lūgšanu, kā arī konkrētu darbību stājās pretī problēmai un sagādāja glābšanu savai tautai.

Sievietes darba izpēte saistībā ar Dieva darbu Vecās Derības laikos dos mums mācības, kas darīs mūs spējīgus sastapties ar ārkārtas situācijām darbā mūsdienās. Mēs varbūt netiksim ievesti tik kritiskās un augstās vietās kā Dieva tauta Esteres laikā. Taču bieži atgriezušās sievietes var izdarīt nozīmīgu darba daļu no daudz pazemīgākām pozīcijām. Daudzas to ir darījušas un joprojām ir gatavas darīt.” (Elena Vaita “Daughters of God”, 45., 46. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Esteres grāmata atstāj mums dažus neatbildētus jautājumus, īpaši attiecībā uz Esteres lomu ķēniņa galmā, pat ja viņa bija paaugstināta līdz ķēniņienes statusam. Kā mēs varam to savienot ar viņas ticību? Vai varam?

2. Slavenie Esteres vārdi “Un ja es aiziešu bojā, tad aiziešu!” (Est. 4:16) tūkstošiem gadu laikā ir atbalsojušies kā uzticības paraugs, pat nāves draudu priekšā. Kā viņas vārdi atspoguļo to, ko Dieva ļaudis piedzīvos pēdējās dienās, kad Atkl. 13. nodaļā aprakstītie notikumi kļūs par realitāti?

3. Grupā pārskatiet pirmdienas tēmas noslēguma jautājumus par to, ka reizēm nevajag atklāt savu ticību. Vai tā tam vajadzētu būt arī mums?